

POLSKIE TOWARZYSTWO OCHRONY PTAKÓW
ul. Ciepła 17 15-471 Białystok

PROJEKT BUDOWLANY

na budowę oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich; rozbiórkę
(zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwację rowów melioracyjnych

działki nr 1777/4; 1779/19; 1779/20;
1779/21; 1779/14; 1779/22
obręb Gródek
gmina Gródek

Inwestor:

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
ul. Mostowa 25
17-230 Białowieża

Autor opracowania:

mgr inż. Włodzimierz Stepaniuk
ul. Morelowa 3
15-801 Białystok
upr. bud. 291/72/73/BŁ

Białystok, marzec 2018

CZEŚĆ ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANA

1. Wiadomości wstępne

Projekt budowlany na budowę oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich; rozbiórkę (zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwację rowów melioracyjnych, opracowany został na zlecenie Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, ul. Mostowa, 17-230 Białowieża przez mgr inż. Włodzimierza Stepaniuka zam. ul. Morelowa 3, 15-801 Białystok.

Celem projektowanej inwestycji jest powstrzymanie degradacji torfowiska, które w przeszłości zostało odwodnione rowami, a obecnie obserwuje się dalszą degradację. Podstawowym i niezbędnym celem rozbiórki urządzeń jest zablokowanie i powstrzymanie odpływu wody z torfowiska. Podwyższenie uwilgotnienia po wykonaniu projektowanej rozbiórki zatrzyma degradację i stworzy warunki do odrodzenia się torfowiska z jego zawartością przyrodniczą.

2. Materiały wyjściowe

Przy opracowaniu projektu budowlanego na wykonanie oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich; rozbiórkę (zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwację rowów melioracyjnych wykorzystano następujące materiały:

1. Mapa topograficzna w skali 1:10000
2. Mapa ewidencyjna w skali 1:2000
3. Mapa glebowo rolnicza w skali 1:5000
4. Mapa do celów projektowych w skali 1:500
5. Hydrologia – K. Dębski
6. Hydrogeologia – Z. Pazdro
7. Melioracje wodne – Cz. Zakaszewski
8. Gruntoznawstwo techniczne – W. Kollis
9. Mapa izolinii średnich i niskich spływów jednostkowych – Stachy, Herbst, Orszynowicz
10. Warunki techniczne prowadzenia robót z zakresu melioracji i gospodarki wodnej na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych – zespół pod kier. Prof.dr hab. P. Ilnickiego
11. Ochrona środowiska w budownictwie wodnym – A. Żbikowski, J. Żelazo
12. Zasady odbudowy i budowy urządzeń małej retencji – Min. Pol. CBSiPWN Warszawa
13. Badania terenowe własne dotyczące cieków, rowów, lokalizacji istniejących budowli, dróg, roślinności, uwilgotnienia i użytkowania.

3. Opis obszaru pod względem hydrograficznym

Położenie geograficzne

Teren objęty projektowaniem położony jest na Wysoczyźnie Białostockiej w Niece Gródecko-Michałowskiej (Kondracki). Hydrologicznie zadanie to ulokowane jest w górnym biegu rzeki Supraśl w okolicy ujścia rzeki – Rowu Oziabłowskiego.

Klimat, opady atmosferyczne

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice i regiony rolniczo-klimatyczne (Gumiński) zlewnia rzeki Supraśli i rzeki Rowu Oziabłowskiego w obrębie, których znajduje się rozpatrywany obszar położona jest w dzielnicy podlaskiej. Charakterystyczne tu są znaczne wpływy klimatu kontynentalnego. Liczba mroźnych dni wynosi od 50 do 60 w roku, zaś dni z przymrozkami 110 do 138. Średnia roczna temperatura waha się od 6,5° C do 7,0° C. Dla stacji meteorologicznej w Białymstoku średnia roczna temperatura z wielolecia wynosiła 6,8° C. Najcieplejsze miesiące to: czerwiec, lipiec i sierpień ze średnimi temperaturami od 16,5° C do 17,6° C. Najchłodniejszymi miesiącami były styczeń i luty, dla których średnia z wielolecia wynosi odpowiednio -4,5° C i -4,2° C. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 80-87 dni w roku. Opady oscylują w przedziale 407-735 mm. Jednak dane o wielkości opadów pochodzące ze stacji pomiarowej w Gródku z wielolecia wynoszą śr. 585 mm, max. 785 mm i min. 407 mm pokazują, że w obrębie zlewni odbiegają nieco od średniej z całego regionu.

Opis hydrograficzny

Rozpatrywany teren położony jest w zlewni rzeki Supraśl, która stanowi lewy dopływ Narwi. W ujęciu dokładniejszym leży na terenie Niecki Gródecko - Michałowskiej. Sieć hydrograficzna tego terenu to rowy melioracyjne wykonane w ubiegłym wieku. Są to rowy znajdujące się na ewidencji w byłym Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych. Wykonane były w celu zagospodarowania łąk przyległych do tych rowów. Obecnie teren należy do Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków i znajduje się w strefie tokowiska dubelta. Wymaga to rozbiórki rowów znajdujących się w obrębie tokowiska, co powiększy obszar odpowiedni do bytowania ptaków w szczególności dubelta. Wysokościowo teren jest płaski, położony w obrębie rzędnych: oczko wodne – wodopój dla koników polskich 141,10 – 141,20mnpm; rowy do rozbiórki i konserwacji 140,90 – 141,20mnpm.

4. Syntetyczny opis urządzeń piętrzących i wodnych.

Opracowanie projektu na budowę oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich; rozbiórkę (zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwację rowów melioracyjnych poprzedzone zostało rozpoznaniem terenowym w celu uściślenia lokalizacji obiektów. W miejscach lokalizacji urządzeń wykonano szczegółowe rozpoznanie z pomiarami niwelacyjnymi koryt, rowów oraz terenu przyległego. Projekt zagospodarowania terenu opracowano na mapach do celów projektowych w skali 1:500. Uwzględniając warunki

terenowe, charakterystykę budowy geologicznej oraz warunki gruntowo – wodne zaprojektowano budowę oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich; rozbiórkę (zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwację rowów melioracyjnych:

- Wykonanie oczka wodnego - wodopoju dla koników polskich.
 - wykop koparką oczka na odkład,
 - rozplantowanie urobku spycharką warstwą około 10 cm,
 - obróbka na czysto skarp oczka.
- Rozbiórka (zasypanie) rowów.
 - rozbiórka (zasypanie) rowów wykonać należy gruntem miejscowym położonym w odległości około 15 od rowu po obu stronach,
 - przemieszczenie gruntu zostanie wykonane spycharką,
 - teren po pozyskanym gruncie wyrównać przy pomocy spycharki.
- Konserwacja rowów.
 - konserwacje rowów projektuje się wykonać jako odmulenie warstwą około 30 cm,
 - wydobyty urobek rozplantować warstwą około 10 cm na działce PTOP i pozostawić do naturalnej sukcesji.

lp	Nazwa rowu z ewidencji	Długość odcinka rowu (m)	Parametry z ewidencji - szer. dna - nach. skarp	Obręb i nr działki	Właściciel	Powierzchnia działki (ha)	Powierzchnia oddziaływania (ha)
	Supraśl Górna IIIA			Gródek			
1	R-A-4	660	06/1:1,5	1779/19	PTOP	16,3515	7,11
2	R-A-5	660	08/1:1,5	1779/20 1779/21	PTOP PTOP	16,3708 16,2690	14,86 7,92
3	R-Dopr-A-3	490	06/1:1,5	1779/14	PTOP	48,9157	3,35
	RAZEM	1810					33,24
	Rowy do konserwacji						
4	R-A-8	660	08/1:1,5	1779/22	ANRSP	22,9897	
5	R-Dopr-A-3	190	06/1:1,5	1779/22	ANRSP	22,9897	
	RAZEM	850					

Ponadto projektuje się budowę oczka – wodopoju dla koników polskich na działce nr 1779/4 obręb Gródek, gmina Gródek, powiat białostocki o powierzchni 1000m² (0,10ha) i max głębokości 1,5m przy powierzchni oddziaływania równej powierzchni oczka tj. 0,10ha. Powierzchnia działki 1777/4 wynosi 26,4644.

Oraz konserwację rowów na długości 850m .

Łączna powierzchnia oddziaływania 33,34ha.

Łączna długość rowów do rozbiórki (zasypania) wynosi 1810m.

Budowa oczka - wodopoju dla koników polskich o powierzchni 1000m² (0,10ha) i max głębokości 1,5m.

Konserwacja rowów na długości 850m.

Współrzędne geograficzne przedmiotowych urządzeń.

Nazwa rowu	Współrzędne początku rowu		Współrzędne końca rowu	
	N	E	N	E
R-A-4	53°4'24,25''	23°49'56,06''	53°4'3,58''	23°39'50,76''
R-A-5	53°4'24,30''	23°39'42,69''	53°4'3,47''	23°39'37,30''
R-Dopr-A-3	53°4'3,29''	23°39'50,66''	53°4'3,10''	23°39'24,62''
R-A-8	53°4'24,50''	23°39'29,84''	53°4'3,22''	23°39'23,78''
R-Dopr-A-3	53°3'57,67''	23°39'22,23''	53°4'3,22''	23°39'23,78''
Oczko (wsp. środek)	53°4'44,01''	23°39'41,75''		

Celem projektowanej inwestycji jest budowa oczka wodnego – wodopoju dla koników polskich, rozbiórka (zasypanie) rowów melioracyjnych oraz konserwacja rowów melioracyjnych. Inwestycja ta umożliwi dostęp konikom polskim do wody oraz podwyższy uwilgotnienie torfowiska, łąk należących do PTOP. Cykliczne zabiegi agrotechniczne powiększą tereny odpowiednie dla bytowania ptaków w szczególności dubelta.

Teren planowanej inwestycji jest kompleksem użytków łąkowych zmeliorowany rowami otwartymi. W celu przystosowania siedliska dla potrzeb dubelta potrzebne jest zasypanie rowów na długości 1810 m. W celu przeprowadzenia wód z terenów wyżej położonych wykonana zostanie konserwacja rowu melioracyjnego na długości 850 m.

Wnioskowane działania oprócz korzyści rolniczych będą również służyć celom ochrony przyrody. Są one realizowane w ramach projektu „Czynna ochrona dubelta na terenie torfowisk i dolin rzecznych w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska (PLB200003)” POIS.02.04.00-00-0031/16. Planowana inwestycja umożliwi powstrzymanie procesu odwadniania i przesuszenia, a co za tym idzie przyczyni się do odtworzenia naturalnych stosunków wodnych w ostojach występowania dubelta w dolinach rzecznych Puszczy Knyszyńskiej. Działania ochronne przewidziane do wykonania w ramach

powyższego projektu wpisują się w zalecenia ochronne dla dubelta ujęte w najważniejszych dokumentach strategicznych, tj. w Zarządzeniu RDOŚ w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska oraz w Krajowym Programie Ochrony Dubelta. Obecnie użytki zielone w wielu miejscach przestały być użytkowane i ponowne wprowadzenie cyklicznych zabiegów agrotechnicznych, a tym samym konsekwentne powiększanie terenów odpowiednich dla bytowania dubelta.

Celem planowanego zamierzenia realizowanego w ramach projektu jest również odtworzenie prawidłowej struktury siedlisk i poprawa warunków żerowiskowych dubelta poprzez odtworzenie słabo użytkowanych łąk. Realizacja wnioskowanej inwestycji tj. rozbiórka (zasypanie) rowów umożliwi nawodnienie torfowisk i dolin łąkowych oraz umożliwi sprawny zbiór plonów. Ponowne wprowadzenie cyklicznych zabiegów agrotechnicznych powiększy tereny odpowiednie dla bytowania ptaków. Opuszczone łąki, które nie są zarośnięte krzewami i drzewami zostaną poddane wstępnemu koszeniu. W wyniku tego działania będą gotowe do normalnego koszenia lub wypasu. Tam, gdzie metoda koszenia to umożliwi, zebrana będzie biomasa. Na pozostałych powierzchniach będzie ona usuwana przy następnych koszeniach (w trakcie normalnego użytkowania), które będą się odbywały przy użyciu kosiarki rotacyjnej. Prace związane z przywracaniem powierzchni do użytkowania będą odbywać się poza okresem lęgowym ptaków. Stosowane będzie koszenie od środka działki, tak by umożliwić zwierzętom ucieczkę z wykaszanej powierzchni. Oczko wodne – wodopój dla koników polskich będzie wkomponowany w istniejące otoczenie i nie pogorszy walorów krajobrazowych.

5. Wytyczne dotyczące wykonawstwa oraz eksploatacji obiektów

Realizację inwestycji najlepiej prowadzić w okresie letnim lub na przełomie lata i jesieni aż do wystąpienia mrozów i opadów śniegu. W miesiącach jesiennych przeważnie występuje najmniejsza ilość opadów atmosferycznych, co sprzyja wykonywaniu prac.

Pod względem wykonawstwa są to obiekty proste i nie powinny sprawiać trudności w trakcie rozbiórki (zasypania). Jeżeli rozbiórka (zasypanie) będzie wykonywana w jesieni lub zimie, na wiosnę należy sprawdzić efekty zagęszczenia zasypiania. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych osiadań należy powstałe zagłębienia uzupełnić z zagęszczeniem

6. Ustosunkowanie się do decyzji i innych dokumentów formalno-prawnych

- a) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia wydana przez wójta gminy Gródek (OŚ.6220.26.2017 z dnia 29 czerwca 2017 r.),
- b) decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydana przez wójta gminy Gródek (B.6733.8.2017 z dnia 8 września 2017 r.),
- c) decyzja – pozwolenie wodnoprawne nr BI.ZUZ.2.421.9.2018.MC z dnia 26.02.2018 r.

Zalecenia i warunki zawarte w decyzjach dotyczące projektowania zostały zrealizowane w trakcie opracowywania projektu budowlanego. Natomiast dotyczące realizacji inwestycji będą bezwzględnie realizowane w trakcie wykonawstwa.

SPIS TREŚCI

1. Wiadomości wstępne.....	2
2. Materiały wyjściowe.....	2
3. Opis obszaru pod względem hydrograficznym.....	3
4. Syntetyczny opis urządzeń piętrzących i wodnych.....	3
5. Wytyczne dotyczące wykonawstwa oraz eksploatacji obiektów.....	6
6. Ustosunkowanie się do decyzji i innych dokumentów formalno-prawnych.....	6